

Jaarverslag 2025

Fairtrade Nederland



Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Ontwikkelingen per categorie:

- Cacao 4
- Koffie 6
- Bananen 8
- Overige producten 10

Campagnes 12

Verslag van de directie 13

Verslag van de Raad van Toezicht 16

RvT leden & nevenfuncties 17

Financieel beleid 18

Risicobeleid 19

Jaarrekening 20



Colofon 30

Voorwoord

Fairtrade Nederland heeft als doel het bevorderen van eerlijke en duurzame internationale handelsketens en het versterken van de positie van boeren en werknemers in landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika.

2025 was een jaar waarin we bij Fairtrade Nederland hebben gezien dat verandering mogelijk is en dat we daar samen een steeds grotere rol in spelen.

We weten dat de uitdagingen groot zijn. Wereldwijd verdienen veel boeren en werknemers nog geen leefbaar inkomen of loon. De kloof is nog altijd aanzienlijk. Maar wat we dit jaar ook hebben gezien, is dat er beweging ontstaat.

Steeds meer bedrijven en partners zetten stappen richting eerlijkere ketens en nemen verantwoordelijkheid voor de impact van hun producten. Dat geeft vertrouwen en laat zien dat verandering niet alleen nodig is, maar ook daadwerkelijk plaatsvindt, stap voor stap, maar wel onomkeerbaar.

Die beweging zien we ook terug in onze eigen resultaten. Het gaat goed met Fairtrade in Nederland. Er komen steeds meer Fairtrade gecertificeerde producten en het aantal partners dat zich committeert aan eerlijke handel groeit.

Programma rond leefbaar inkomen een feit

Tegelijkertijd weten we dat certificering alleen niet voldoende is om een leefbaar inkomen te realiseren. Certificering vormt een belangrijke basis, met onder andere een minimumprijs en een premie, maar moet worden aangevuld met gerichte programma's en samenwerking in de keten.

In 2025 hebben we daarom de eerste stappen gezet naar een nieuw programma rond leefbaar inkomen en kindergelofte in cacao. Een belangrijke stap om onze ambitie te vertalen naar concrete, schaalbare oplossingen in de keten.

Persoonlijke ontdekkingstocht

Voor mij persoonlijk was 2025 een jaar van ontdekken, verbinden en ervaren. In Sri Lanka ontmoette ik kruiden- en kokosboeren en zag ik van dichtbij wat Fairtrade voor hen betekent. Zoals een boer het verwoordde: door samen te beslissen over de besteding van de premie wordt de gemeenschap sterker.

In Kenia sprak ik met een voorzitter van een koffiecoöperatie, zelf ook boerin, en zag ik hoe de Fairtrade premie wordt ingezet voor uiteenlopende initiatieven: van investeringen in schaduwplanten en de aanschaf van koeien, voor zowel mest als melk,

tot het ontwikkelen van nieuwe producten zoals yoghurt en financiële ondersteuning van gezinnen. Wat mij daarbij vooral opviel, is hoe sterk ondernemerschap en toekomstgerichtheid zichtbaar zijn wanneer vrouwen een coöperatie leiden. De focus op de lange termijn op het verbreden van inkomensbronnen en op de gemeenschap als geheel maakt deze coöperaties veerkrachtig en vooruitstrevend.

Wat mij daarnaast vooral positief opviel, is de rol van onze collega's van Fairtrade Africa. Het is fantastisch om te zien hoe hun kennis, begeleiding en trainingen bijdragen aan de kracht en toekomstbestendigheid van coöperaties. Het maakt me trots op het Fairtrade systeem en de impact die we samen realiseren.

Bewegen naar de toekomst

Deze ervaringen **onderstrepen** voor mij waar Fairtrade voor staat en tegelijk ook de uitdaging die voor ons ligt. Want hoe maken we zichtbaar wat er allemaal gebeurt? Hoe vertellen we dit verhaal op zo'n manier dat consumenten, partners en andere stakeholders zich betrokken voelen en in beweging komen?

In 2026 gaan we een nieuwe strategische periode in, met één centrale vraag: hoe blijft Fairtrade relevant, onderscheidend en impactvol in een wereld die steeds meer vraagt om transparantie, zichtbare impact en vertrouwen?

Onze strategie geeft daar richting aan. We bouwen aan een toekomstbestendige organisatie met een gezonde financiële basis, wendbare werkwijze, doelgerichte samenwerking en sterke merkwaarde.

Die merkwaarde is de hefboom voor volumegroei. Want volume betekent impact. Elke extra kilo die onder Fairtrade voorwaarden wordt verkocht, betekent meer boeren en werknemers die een premie ontvangen en meer investeringen in hun gemeenschappen. Groei is daarmee geen doel op zich, maar het bewijs dat handel anders kan.

Uiteindelijk doen we dit samen. Met consumenten die bewust kiezen. Met bedrijven die hun verantwoordelijkheid nemen. Met partners die zich inzetten voor eerlijke handel. Stel je voor wat er mogelijk is als ieder van ons elke dag één eerlijke keuze maakt...

Laten we doorgaan.

**Laten we samen die
verandering realiseren.**



Marloes Groenewegen,
Directeur-bestuurder
Fairtrade Nederland

CACAO

Verkocht in 2024

28.587.172 kg

Verkocht in 2025

26.584.932 kg

daling: 7%



MARKTONTWIKKELINGEN

De cacao-sector bleef in 2025 sterk beïnvloed worden door uitzonderlijke marktomstandigheden. Na recordprijzen in 2023 en 2024, met pieken van circa USD 12.000 per MT, daalden de wereldmarktprijzen in de loop van 2025 naar niveaus onder USD 6.000 per MT aan het einde van het jaar.

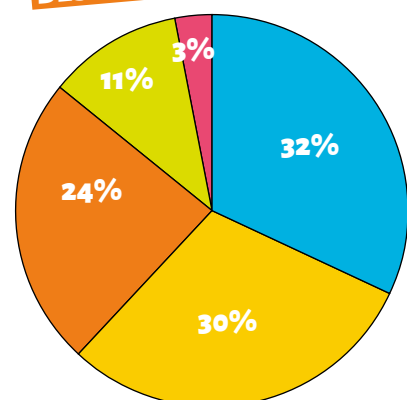
De extreem hoge cacao-prijzen werkten in het eerste deel van 2025 door in hogere retailprijzen, wat impact had op consumentenvraag en leidde tot dalende consumptienaankopen van chocolade in de Nederlandse markt. De hoge grondstofprijzen leidden daarnaast tot zogenoemde 'krimpflatie', waarbij producenten verpakkingen verkleinden, recepturen aanpasten of kleinere hoeveelheden chocolade op de markt brachten om stijgende kosten op te vangen.

Tegen deze uitdagende marktomstandigheden liet Fairtrade cacao in Nederland een relatief stabiele ontwikkeling zien. De volumedaling van 7% ligt in lijn met bredere marktontwikkelingen, waarin uitzonderlijk hoge cacao- en chocoladeprijzen wereldwijd impact hadden op consumentenvraag en volumes in de markt.

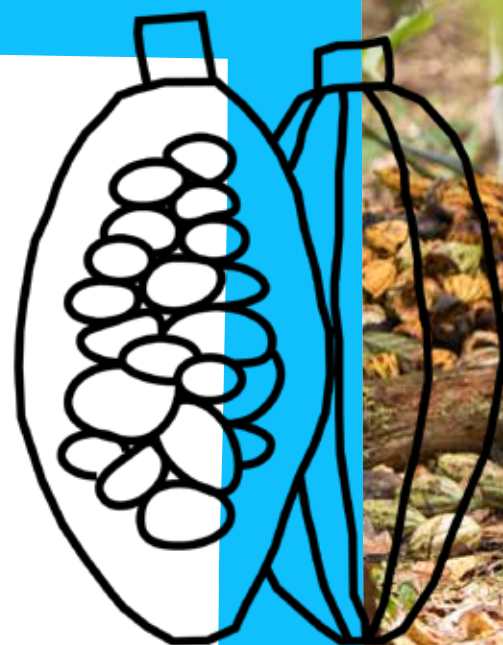
PREMIEBIJDRAGE

De premiebijdrage van chocola in Nederland in 2025 is € 3.528.818 / \$ 4.012.154. Dit betekent een daling van ca. 11% ten opzichte van 2024 in euro's en 6% in dollars (€ 3.957.777 / \$ 4.264.842).

**DEZE PREMIE WERD
BESTEED AAN:**



NB: De premie-besteding is obv het voorgaande jaar en is een indicatie van de besteding in 2024.



NIEUWE PRODUCTEN



BEZOEK CACAOBOER FELIX

In het kader van onze campagne 'Bedank de Boer' mochten we in november cacaoboer en Fairtrade Youth Ambassador Felix Tetteh uit Ghana verwelkomen in Nederland. Tijdens zijn bezoek bracht Felix het verhaal achter cacao dichterbij voor bedrijven en consumenten. Zijn persoonlijke verhaal maakte tastbaar welke impact de Fairtrade premie heeft op het leven van boeren en hun families.

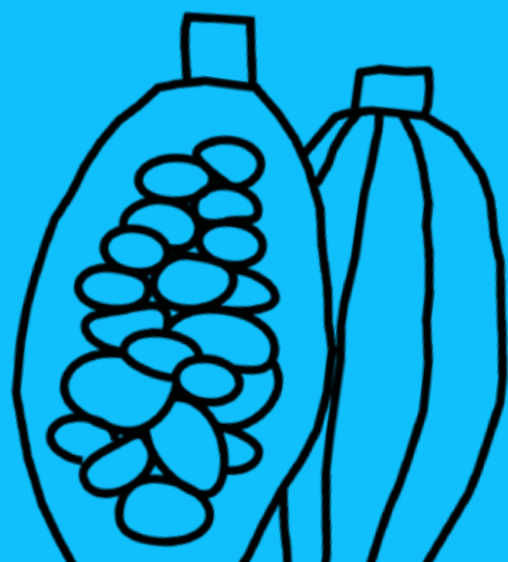
LEEFBAAR INKOMEN & KINDERWELZIJN PROGRAMMA

In 2025 heeft Fairtrade het Leefbaar Inkomen & Kinderwelzijn programma voor cacao geïntroduceerd. Action heeft zich als launching partner aan dit programma gecommitteerd. Binnen dit programma investeren bedrijven samen met Fairtrade en boerenorganisaties in sterkere en toekomstbestendige cacaogemeenschappen. Hierbij valt te denken aan ondersteuning op het gebied van productiviteit, diversificatie van inkomen, jongerenparticipatie en kindewelzijn.

THEMA'S 2026

Leefbaar inkomen is in de retailmarkt steeds meer de nieuwe norm geworden. Dat is een cruciale stap voorwaarts om cacaoboeren in staat te stellen om een leefbaar inkomen te verdienen. In 2026 zetten we onze leefbaar inkomen strategie voort. Met de publicatie van een geüpdatet Leefbaar Inkomen Referentieprijzen-model (LIRP) en herziene referentieprijzen voor Ghana en Ivoorkust zorgen we ervoor dat we blijven werken met een betrouwbaar en relevant instrument dat bedrijven ondersteunt bij het realiseren van leefbaar inkomen voor boeren.

In het kader van de DISCO doelstellingen, ondersteunen wij retailers en merken bij het concreet maken van hun ambities op het gebied van leefbaar inkomen, ontbossing en kindewelzijn. Hiervoor werken we samen met onze partners verder aan het opschalen van het Fairtrade Leefbaar Inkomen & Kinderwelzijn programma, het verduurzamen van hun cacaoketens met eerlijke inkooppraktijken en transparantie over prijs.



KOFFIE



Verkocht in 2024
(gebrande bonen)

5.663.849 kg

Verkocht in 2025
(gebrande bonen)

5.499.146 kg

daling: 3%



MARKTONTWIKKELINGEN

De koffieprijsen stegen begin 2025 naar recordhoogte en lagen ruim boven het niveau van begin 2024. De sterk gestegen grondstofprijzen werkten door in hogere consumentenprijzen en zetten de marges in de koffieketen onder druk.

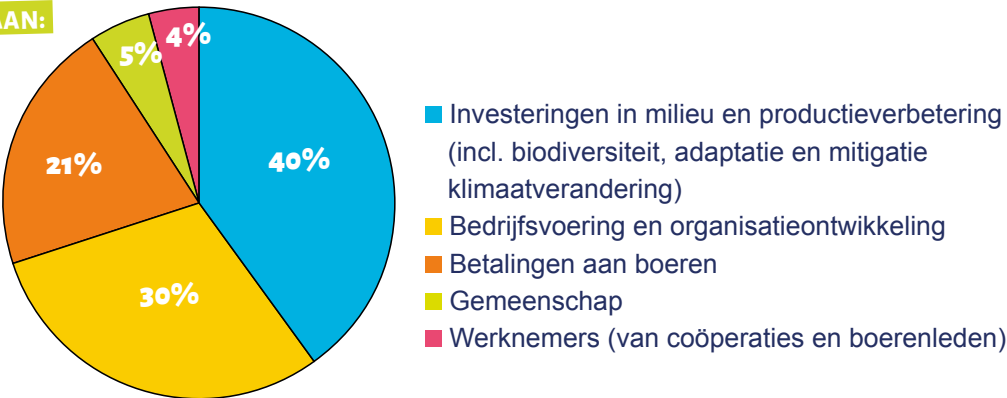
Onder deze uitdagende marktomstandigheden liet Fairtrade koffie in Nederland een relatief stabiele ontwikkeling zien. De beperkte volumedaling van 3% laat zien dat de vraag naar Fairtrade koffie veerkrachtig bleef, ondanks de uitzonderlijke marktdruk.

Positief is bovendien dat de vraag naar duurzame koffie in de out-of-home sector verder groeide. Steeds meer bedrijven, horeca-organisaties en instellingen kiezen bewust voor Fairtrade koffie en thee als concrete manier om invulling te geven aan hun duurzaamheidsdoelstellingen en maatschappelijke impact.

PREMIEBIJDRAGE

De premiebijdrage van koffie in Nederland in 2025 is: € 2.525.522 / \$ 2.842.329.
Dit betekent een daling van ca. 7% ten opzichte van 2024 in euro's en 3% in dollars
(€ 2.725.646 / \$ 2.949.528).

**DEZE PREMIE WERD
BESTEED AAN:**



NB: De premie-besteding is obv het voorgaande jaar en is een indicatie van de besteding in 2024.

NIEUWE PRODUCTEN



* nieuwe Fairtrade Living Income Leader producten



FAIRTRADE LIVING INCOME LEADER PROGRAMMA

Dit programma voor koffie in het out-of-home kanaal kreeg in 2025 verder vorm. Het programma, dat in 2024 werd ontwikkeld, stimuleert bedrijven om extra stappen te zetten richting een leefbaar inkomen voor koffieboeren. Om als Living Income Leader product erkend te worden, gelden drie belangrijke criteria: betaling van de Leefbaar Inkomen Referentieprij (LIRP), transparantie over de herkomst van de koffie en een samenwerking van minimaal drie jaar met deze coöperatie(s).

Naast de bestaande producten - Allemansvriend van Pure Africa en Bean Impact van Peeze - werden in 2025 ook Papillon van Pelican Rouge, Pura Vida van Miko/MAAS en Vurige Krijger van Pure Africa toegevoegd. Met deze uitbreiding laten steeds meer koffiepartners zien dat langdurige samenwerking, transparantie en investeringen in leefbaar inkomen concreet toepasbaar zijn binnen de koffiemarkt.

THEMA'S 2026

In 2026 zet Fairtrade Nederland actief in op verdere verduurzaming van de koffiesector in Nederland. Waar in cacao en bananen de afgelopen jaren belangrijke stappen zijn gezet via gezamenlijke sectorinitiatieven, ontbreekt in koffie nog een vergelijkbare gezamenlijke aanpak met concrete doelstellingen en lange termijn commitment.

Daarom werkt Fairtrade Nederland samen met bedrijven, NGO's en andere stakeholders aan een multi-stakeholder initiatief voor duurzamere koffie. Het doel is om gezamenlijk versnelling aan te brengen op thema's zoals leefbaar inkomen, transparantie, eerlijke handelsrelaties en toekomstbestendige koffieketens. Daarnaast blijven wij ons richten op het out-of-home segment, waar de vraag naar duurzame koffie verder groeit. In 2026 zetten we in op het beïnvloeden van grote publieke en private tenders, zodat duurzaamheid en leefbaar inkomen nadrukkelijker worden meegenomen in koffie-inkoop. Ook blijven we samenwerken met partners om het aandeel Fairtrade koffie binnen on-the-go koffieketens verder te vergroten.



BANANEN

Verkocht in 2024

39.293.282 kg

Verkocht in 2025

40.759.790 kg

groei: 4%



NIEUWE PRODUCTEN



Lidl Fairtrade bananen

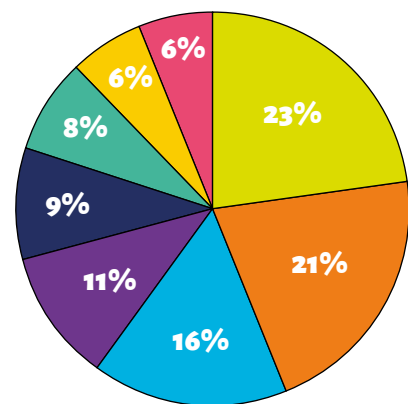
MARKTONTWIKKELINGEN

Biologische Fairtrade bananen laten opnieuw een sterke ontwikkeling zien. Ondanks de stijgende consumentenprijzen groeiden de verkochte volumes in 2025 verder, zelfs sterker dan bij conventionele bananen. De toenemende aandacht voor biologisch, duurzaamheid en transparantie in de keten gaf hierbij een duidelijke positieve impuls. Daarmee blijven Fairtrade bananen een belangrijk voorbeeld van hoe duurzaamheid, kwaliteit en commerciële groei hand in hand kunnen gaan.

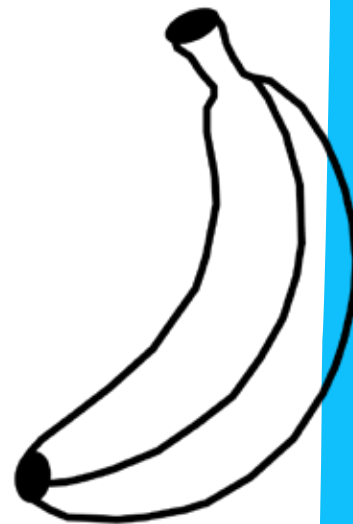
PREMIEBIJDRAGE

De premiebijdrage van bananen in Nederland in 2025 is € 2.087.693 / \$ 2.368.451. Dit betekent een stijging van ca. 4% ten opzichte van 2024 in euro's en 10% in dollars (€ 1.998.773 / \$ 2.161.656).

DEZE PREMIE WERD BESTEED AAN:



- Huisvesting voor werknemers
- Onderwijs
- Extra betalingen aan werknemers
- Kosten Fairtrade Premie Comité
- Overige diensten werknemer en families
- Investerings gemeenschap
- Leningen aan werknemers
- Gezondheidszorg



NB: De premie-besteding is obv het voorgaande jaar en is een indicatie van de besteding in 2024.



PLUS X LEEFBAAR LOON

PLUS zette in 2025 een belangrijke stap richting een leefbaar loon voor werknemers op bananenplantages. Over de volumes van Fairtrade biologische bananen werd een additionele bijdrage betaald om het leefbaar loongat verder te verkleinen. Hiermee laat PLUS zien dat retailers een concrete rol kunnen spelen in het verbeteren van inkomens en arbeidsomstandigheden in productielanden.

UITBREIDING LIDL

Lidl breidde het Fairtrade assortiment verder uit. Naast biologische Fairtrade bananen kregen nu ook de conventionele Fairtrade bananen een prominente plek in het schap. Door de producten zichtbaar en aantrekkelijk te presenteren, maakt Lidl het voor consumenten makkelijker om een bewuste keuze te maken. Dit draagt direct bij aan meer impact voor werknemers op bananenplantages in Latijns-Amerika.

SILENCE DOES NOT PROTECT

Producentennetwerk CLAC lanceerde de krachtige campagne 'Silence does not protect'. Met dit initiatief worden werknemers, zowel mannen als vrouwen, gestimuleerd om onveilige werksituaties en gender gerelateerd geweld bespreekbaar te maken en actief aan te pakken. Fairtrade Nederland ondersteunde deze campagne actief en riep retailers op zich hierbij aan te sluiten. Albert Heijn gaf hier in 2025 gehoor aan en liet daarmee zien dat ook sociale veiligheid en gendergelijkheid steeds nadrukkelijker onderdeel worden van de verduurzaming in internationale ketens.

THEMA'S 2026

In 2026 blijft Fairtrade zich sterk inzetten voor een leefbaar loon voor werknemers op bananenplantages. Dit doen we onder andere via de Leefbaar Loon Referentieprijzen, ondersteuning bij de uitbetaling van leefbaar loon differentials én een gezamenlijk pilotproject met CNV Internationaal en IDH, waarin vakbonden in landen van herkomst nauwer worden betrokken. Daarmee zetten we een belangrijke stap richting structurele verbetering van arbeidsomstandigheden en inkomens. Duurzame impact voor werknemers ontstaat immers vooral wanneer afspraken over loon en arbeidsvoorwaarden lokaal worden geborgd en vastgelegd in collectieve arbeidsovereenkomsten.

Daarnaast blijft Fairtrade aandacht vragen voor veiligheid en gelijkwaardigheid op de werkvloer. De CLAC campagne 'Silence Does Not Protect' vormt hierbij een belangrijke rode draad.



OVERIGE PRODUCTEN

CASHEW

Verkocht in 2024

249.477 kg

Verkocht in 2025

277.575 kg

stijging: 11%



THEE

Verkocht in 2024

1.008.871 kg

Verkocht in 2025

901.109 kg

daling: 11%



KATOEN

Verkocht in 2024

1.179.771 stuks

Verkocht in 2025

1.314.300 stuks

stijging: 11%



KOKOS

Verkocht in 2024

2.173.973 kg

Verkocht in 2025

3.082.819 kg

stijging: 14%



MARKTONTWIKKELINGEN

CASHEW

De aandacht voor verduurzaming en transparantie nam in 2025 verder toe. Dit versterkte de roep om lokale verwerking en kortere ketens. In West-Afrika nam de lokale cashewverwerking in 2025 met maar liefst 51% toe. Deze groei is vooral toe te schrijven aan verwerking in Ivoorkust, Benin en Ghana. Certificering, zoals Fairtrade, speelt een steeds belangrijkere rol in verduurzaming van de sector en draagt bij aan bredere marktacceptatie en volumegroei. Dit sluit aan bij het CBL-cashew commitment, waarin supermarkten zich hebben gecommitteerd aan het duurzaam certificeren van alle huismerk cashew snacknoten.

KATOEN

De katoenteelt kent grote sociale en ecologische uitdagingen die niet alleen de katoenboer tekortdoen, maar ook op lange termijn duurzame katoenteelt bedreigen. Gelukkig zien steeds meer partijen de noodzaak in van het betalen van eerlijkere prijzen. Zo koos ook Brabantia in 2025 voor Fairtrade certificering voor hun strijkplankhoezen.

KOKOS

In 2025 groeide de vraag naar kokos sterk, terwijl lagere opbrengsten en tekorten zorgden voor hoge en volatiele prijzen. Logistieke verstoringen en toenemende concurrentie om grondstoffen zetten extra druk op de keten, waardoor leveringszekerheid en langetermijnrelaties belangrijker werden. Tegelijkertijd erkennen steeds meer bedrijven het belang van duurzame investeringen en speelt certificering, zoals Fairtrade, een grotere rol in de markt.

THEE

In 2025 stond de theemarkt onder druk door klimaatverandering, met onvoorspelbare oogsten in landen als India, Kenia en Sri Lanka, terwijl de vraag naar premiumproducten zoals matcha en biologische Fairtrade thee juist toenam. Bedrijven investeerden meer in ketencontrole en arbeidsomstandigheden, maar hadden tegelijk te maken met logistieke verstoringen en een groeiende focus op flexibiliteit en duurzaamheid. Ondanks deze inspanningen bleek het prijsniveau in de markt vaak te laag om de benodigde investeringen te dragen, wat druk zet op marges en het realiseren van een duurzame keten bemoeilijkt.

NIEUWE PRODUCTEN



THEMA'S 2026

Voor de producten thee, cashewnoten, kokos en katoen ziet Fairtrade Nederland groeikansen en maatschappelijke relevantie. Daarom hebben we deze producten vanaf 2026 als focusproducten aangemerkt. Dit betekent dat we de producten vanuit al onze afdelingen gericht gaan ondersteunen.



Campagnes

FAIRTRADE WEKEN

(5-18 MEI)



WERELD KOFFIEDAG

(1 OKTOBER)



SEASONALS

(DECEMBER)



Verslag van de directie

MISSIE, VISIE EN DOELSTELLING

Fairtrade Nederland is een stichting zonder winstoogmerk. De stichting heeft als doel het bevorderen van eerlijke en duurzame internationale handelsketens en het versterken van de positie van boeren en werknemers in landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika.

Fairtrade Nederland gelooft dat handel een belangrijke motor kan zijn voor duurzame ontwikkeling en het verminderen van ongelijkheid, mits deze handel op een eerlijke, transparante en toekomstbestendige manier wordt ingericht. Daarbij is samenwerking tussen boerencoöperaties, bedrijven, maatschappelijke organisaties, overheden en consumenten essentieel. Voor Fairtrade staan de mensen aan het begin van de keten centraal: boeren en werknemers op plantages die dagelijks bijdragen aan producten die wereldwijd worden geconsumeerd, maar vaak onvoldoende profiteren van de economische waarde die daarmee wordt gecreëerd. Onze missie is om deze boeren en werknemers de mogelijkheid te geven armoede te doorbreken, hun positie in de keten te versterken en meer regie te krijgen over hun werk, inkomen en toekomst.

De activiteiten van Fairtrade Nederland richten zich onder andere op:

- het vergroten van de afzet van Fairtrade gecertificeerde producten;
- het bevorderen van duurzame handelsrelaties door het motiveren van bedrijven om te kiezen voor Fairtrade certificering;
- constructieve samenwerking met maatschappelijke organisaties om tot een brede systeemverandering te komen;
- bewustwording bij consumenten o.a. door campagnes.

Wij zien dat consumenten en bedrijven steeds vaker bewust kiezen voor producten en ketens die bijdragen aan positieve sociale en ecologische impact. Fairtrade Nederland ondersteunt deze ontwikkeling door bedrijven te helpen verduurzamen, consumenten bewust te maken van de impact van hun keuzes en samen met nationale en internationale partners te werken aan structurele verbeteringen in wereldwijde handelsketens.

JURIDISCHE STRUCTUUR EN GOVERNANCE

De dagelijkse leiding van Fairtrade Nederland ligt bij de directeur-bestuurder. Het interne toezicht op het beleid en functioneren van de organisatie wordt uitgeoefend door een onafhankelijke Raad van Toezicht. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directeur-bestuurder en Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten en reglementen van de stichting.

Fairtrade Nederland kent geen groepsmaatschappijen of dochterondernemingen. Binnen de organisatie wordt gewerkt vanuit een duidelijke governance- en verantwoordelijkheidsstructuur, gericht op transparantie, zorgvuldige besluitvorming en een effectieve uitvoering van de missie en strategische doelstellingen van de stichting. Daarbij wordt waarde gehecht aan goed bestuur, onafhankelijk toezicht en een zorgvuldige afweging van de belangen van relevante stakeholders.

De organisatie werkt vanuit een compacte structuur waarin medewerkers, management en toezicht nauw samenwerken aan de verdere verduurzaming van internationale handelsketens en het realiseren van maatschappelijke impact.

INTERNATIONALE VERBONDENHEID

Fairtrade Nederland maakt deel uit van het internationale Fairtrade systeem.

Fairtrade International ontwikkelt en beheert de internationale Fairtrade standaarden en is eigenaar van het Fairtrade keurmerk. Fairtrade Nederland is licentiehouder van het keurmerk in Nederland en verantwoordelijk voor de promotie, marktontwikkeling, samenwerking met bedrijven en publiekscommunicatie in de Nederlandse markt.

De onafhankelijke certificering en controle op naleving van de Fairtrade standaarden wordt uitgevoerd door FLOCERT, een internationaal geaccrediteerde certificeringsorganisatie. Hiermee wordt geborgd dat bedrijven, handelaren en producenten voldoen aan de internationale Fairtrade eisen.

Hoewel Fairtrade Nederland een zelfstandige Nederlandse stichting is met een eigen governance en verantwoordelijkheid voor de Nederlandse markt, wordt binnen het internationale Fairtrade systeem intensief samengewerkt op het gebied van strategie, standaarden, programma's, beleidsontwikkeling en internationale impactdoelstellingen.

Daarnaast werkt Fairtrade Nederland samen met de regionale producentennetwerken: Fairtrade Africa, CLAC (Latijns-Amerika en Cariben) en NAPP (Azië en Pacific). Deze netwerken vertegenwoordigen boeren en werknemers binnen het Fairtrade systeem en ondersteunen boerencoöperaties lokaal op thema's zoals markttoegang, organisatieontwikkeling, leefbaar inkomen, arbeidsomstandigheden en klimaatadaptatie.

GEDRAGSCODES EN RICHTLIJNEN

Fairtrade Nederland beschikt over een ANBI-status en voert de CBF-Erkenning voor goede doelen. Hiermee voldoet de organisatie aan eisen op het gebied van governance, financiële verantwoording, besteding van middelen en transparantie richting stakeholders.

Fairtrade Nederland hecht grote waarde aan transparantie, integriteit en zorgvuldig bestuur. De organisatie handelt volgens relevante wet- en regelgeving en onderschrijft de principes van goed bestuur, toezicht en verantwoording die gelden voor maatschappelijke organisaties.

Binnen de organisatie wordt gewerkt volgens interne richtlijnen en beleid op het gebied van integriteit, goed werkgeverschap, privacy en zorgvuldige omgang met middelen en informatie. Medewerkers en betrokkenen worden geacht te handelen in lijn met de waarden en uitgangspunten van de organisatie.

Fairtrade Nederland beschikt daarnaast over regelingen en voorzieningen op het gebied van integriteit en sociale veiligheid, waaronder een vertrouwenspersoon en meldprocedures voor ongewenst gedrag en integriteitsteksties.

Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie zijn belangrijke uitgangspunten binnen de organisatie. Fairtrade Nederland streeft naar een open en veilige werkomgeving waarin ruimte is voor verschillende perspectieven, achtergronden en ervaringen en waarin medewerkers zich gehoord, gerespecteerd en gewaardeerd voelen. Deze uitgangspunten komen ook terug in de manier waarop Fairtrade Nederland communiceert. Daarnaast onderschrijft Fairtrade Nederland de internationale gedragscodes, compliance-richtlijnen en integriteitsprincipes van het Fairtrade systeem. Deze hebben onder andere betrekking op ethisch handelen, onafhankelijkheid, integriteit, klachtenprocedures, meldingsmechanismen en verantwoord samenwerken binnen het internationale Fairtrade netwerk.

MEDEWERKERS EN ORGANISATIE

Fairtrade Nederland werkte eind 2025 met een compact team van 23 medewerkers (20,4 fte). De betrokkenheid, bevoegenheid en intrinsieke motivatie van medewerkers vormen een belangrijke kracht van de organisatie. De maatschappelijke uitdagingen waarop Fairtrade zich richt zijn groot en complex, terwijl middelen en capaciteit niet onbeperkt zijn. Dit vraagt binnen de organisatie regelmatig om scherpe keuzes, focus en het zorgvuldig afwegen van prioriteiten. In 2025 is verder gewerkt aan de ontwikkeling van de organisatie, professionalisering van processen en het versterken van de samenwerking binnen teams en met internationale partners.

MARKTONTWIKKELINGEN

Het jaar 2025 stond in het teken van uitzonderlijke marktomstandigheden binnen meerdere grondstoffenmarkten. Zowel cacao als koffie bereikten historisch hoge prijsniveaus, mede als gevolg van klimaatverandering, mislukte oogsten, politieke onrust en stijgende productiekosten. Deze ontwikkelingen zetten marges en consumentenvraag onder druk en leidden tot lagere volumes in verschillende categorieën.

Tegelijkertijd bleef de vraag naar duurzamere en eerlijkere producten relatief veerkrachtig. Met name in bananen en het out-of-home kanaal bleef Fairtrade zichtbaar groeien. Ook de aandacht van retailers en bedrijven voor thema's als leefbaar inkomen, leefbaar loon, transparantie en toekomstbestendige ketens nam verder toe.

Ondanks de uitdagende marktomstandigheden liet Fairtrade **cacao** in Nederland een relatief stabiele ontwikkeling zien. De volumedaling lag in lijn met bredere marktontwikkelingen, terwijl het vertrouwen van bedrijven in Fairtrade sterk bleef. Nieuwe Fairtrade producten werden geïntroduceerd en bestaande partners bleven investeren in duurzamere en toekomstbestendige cacaoketens.

In **koffie** bleef de out-of-home markt relatief sterk. Organisaties en bedrijven blijven duurzame koffie steeds vaker meenemen in aanbestedingen en duurzaamheidsdoelstellingen, met specifieke aandacht voor leefbaar inkomen en langdurige handelsrelaties.

Binnen **bananen** groeide de vraag naar biologisch assortiment verder. Omdat Fairtrade bananen in Nederland veelal biologisch gecertificeerd zijn, zag Fairtrade dit terug in een stijgend volume. Retailers besteedden daarnaast meer aandacht aan zichtbaarheid, assortiment en positionering van Fairtrade bananen in het schap.

Ook buiten de traditionele focuscategorieën bleef de markt voor Fairtrade producten zich ontwikkelen. Binnen desserts, dranken, kruiden en noten werden nieuwe producten geïntroduceerd en bestaande samenwerkingen uitgebreid. De markt voor Fairtrade katoen stond in 2025 onder druk. Enerzijds verhoogde Fairtrade de minimumprijs en premie voor katoen om beter aan te sluiten bij de economische realiteit van katoenboeren. Anderzijds zorgde de beschikbaarheid van zeer goedkoop katoen op de wereldmarkt voor toenemende prijsdruk en uitdagende marktomstandigheden binnen de textielsector.

VOLUME

Het gaat goed met Fairtrade Nederland. In 2025 is het aantal verkochte producten met het Fairtrade label gegroeid met 11%, van 223.494.775 in 2024 naar 247.148.294 in 2025.

Steeds meer bedrijven en partners zetten stappen richting eerlijkere ketens en nemen verantwoordelijkheid voor de impact van hun producten. Het aantal unieke producten in Nederland met het Fairtrade keurmerk ligt dit jaar rond de 5.300 producten. Dit betekent een groei van 8% ten opzichte van het jaar ervoor.



Team Fairtrade Nederland

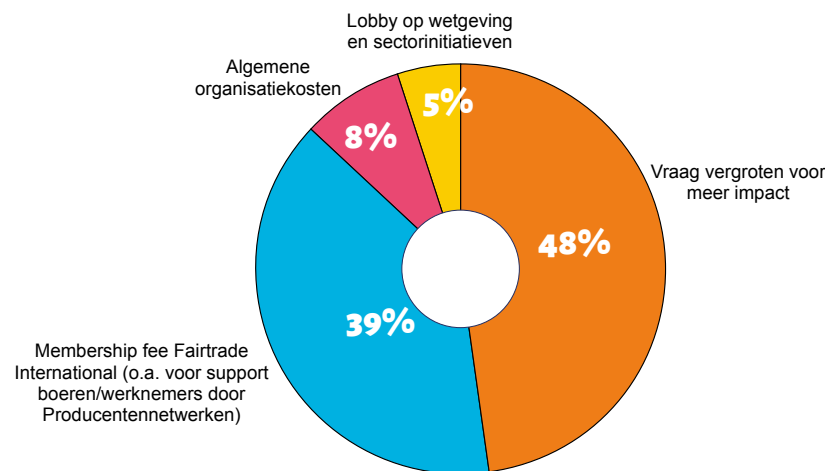
PREMIE

Boeren en werknemers ontvingen in 2025 € 8,9 / \$ 10 miljoen premie vanuit Nederland. Deze premie is onder meer besteed aan onderwijs, huisvesting, infrastructuur en diverse investeringen in de gemeenschap. Ten opzichte van 2024 zijn de premie-inkomsten gedaald met 7% in euro's en 2% in dollars. Deze daling is voornamelijk het gevolg van lagere verkoopvolumes binnen cacao en koffie, minder Fairtrade cacao in de producten (krimpflatie) en een negatieve wisselkoers van de dollar/euro.

HOE ZETTEN WIJ LICENTIE-INKOMSTEN IN OM IMPACT TE MAKEN?

De netto licentie-inkomsten stegen van € 3,98 miljoen in 2024 naar € 3,99 miljoen in 2025, een groei van ca. 1%.

Ongeveer 39% van de licentie-inkomsten wordt via de membership fee afgedragen aan Fairtrade International. Een deel van deze fee wordt ingezet voor de Producentennetwerken (PN's) in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Zij gebruiken deze bijdrage voor de ondersteuning van boeren en werknemers bij de implementatie van de Fairtrade standaarden, het geven van trainingen en het bieden van programma's op het gebied van klimaatadaptatie, mensenrechten en duurzame landbouw. Daarnaast werken de PN's aan het versterken van coöperaties, bevorderen zij gendergelijkheid, ondersteunen zij jongeren in leiderschapsrollen en begeleiden zij producenten bij het naleven van internationale due diligence-wetgeving. Zo bouwen zij lokaal aan sterke, toekomstbestendige Fairtrade gemeenschappen.



Deze fee maakt het bovendien mogelijk om continu te werken aan de ontwikkeling en verbetering van Fairtrade standaarden, het actualiseren van minimumprijzen en premies en het opstellen van Leefbaar Inkomen en Leefbaar Loon Referentieprijzen.

Dit zijn intensieve trajecten waarvoor veel capaciteit nodig is in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en op het hoofdkantoor in Bonn.

Een belangrijk deel van de licentie-inkomsten (ca. 48%) wordt ingezet om de markt voor Fairtrade producten te vergroten en daarmee de impact voor boeren en werknemers wereldwijd te versterken. Fairtrade Nederland werkt hiervoor samen met bedrijven, retailers en merken om Fairtrade op te nemen in hun inkoop- en duurzaamheidsstrategie, nieuwe producten te ontwikkelen en bestaande programma's verder uit te bouwen.

Daarnaast ondersteunen wij bedrijven bij certificering, compliance en ketenvraagstukken, stimuleren wij initiatieven op het gebied van leefbaar inkomen en leefbaar loon en werken wij aan innovatieve oplossingen voor duurzamere en eerlijkere handelsketens.

Ook investeren wij in campagnes, communicatie en consumentenvoorlichting om de bekendheid van het Fairtrade keurmerk te vergroten en consumenten te stimuleren bewust voor Fairtrade te kiezen.

Ca. 5% van de inkomsten wordt ingezet om invloed uit te oefenen op beleid, marktontwikkelingen en maatschappelijke discussies rondom eerlijke handel. Fairtrade Nederland deelt kennis, brengt praktijkervaring uit internationale ketens in en gaat actief in gesprek met bedrijven, overheden, investeerders en maatschappelijke organisaties. Zo dragen we bij aan structurele verbeteringen op thema's als leefbaar inkomen, leefbaar loon, klimaat en mensenrechten.

Tot slot wordt ca. 8% van de inkomsten ingezet voor algemene organisatiekosten, zoals huisvesting en administratie. Fairtrade Nederland is een non-profit organisatie en ontvangt geen structurele overheidsfinanciering en subsidies. De organisatiekosten worden volledig gedekt uit eigen inkomsten.

De verdeling is gebaseerd op een functionele toerekening van personeels- en organisatiekosten aan de activiteiten van Fairtrade Nederland. Hiermee geven wij inzicht in de wijze waarop licentie-inkomsten worden ingezet om onze missie te realiseren.

TOEKOMSTVERWACHTINGEN EN STRATEGIE

De maatschappelijke en economische uitdagingen binnen internationale handelsketens blijven groot. Klimaatverandering, druk op inkomens van boeren en werknemers, grondstof schaarste, veranderende wetgeving en toenemende verwachtingen rondom transparantie en zichtbare impact vragen om verdere verduurzaming van ketens én om organisaties die relevant, geloofwaardig en onderscheidend blijven. Tegen deze achtergrond heeft Fairtrade Nederland in 2025 gewerkt aan een nieuwe strategie voor de periode 2026–2028. De centrale vraag daarin is: hoe blijft Fairtrade relevant, onderscheidend en impactvol in een wereld die transparantie, zichtbare impact en vertrouwen vraagt? De strategie rust op drie onderling verbonden pijlers: een toekomstbestendige organisatie, sterke merkwaarde en volumegroei als motor voor impact.

Een **toekomstbestendige organisatie** vormt daarbij de basis. Fairtrade Nederland investeert de komende jaren verder in een gezonde financiële positie, professionele processen, samenwerking binnen het internationale Fairtrade systeem en de ontwikkeling van mensen, organisatie en cultuur. Hiermee wil de organisatie wendbaar en slagkrachtig blijven in een snel veranderende maatschappelijke en economische context.

Daarnaast zet Fairtrade Nederland nadrukkelijk in op het **versterken van de merkwaarde** van Fairtrade. Om relevant te blijven is niet alleen aanbod van Fairtrade producten nodig, maar ook vraag vanuit consumenten, bedrijven en maatschappelijke stakeholders. Fairtrade wil mensen en organisaties blijven inspireren en activeren door zichtbaar te maken hoe eerlijke handel bijdraagt aan leefbaar inkomen, leefbaar loon, klimaatbestendige landbouw en sterkere gemeenschappen. Daarbij wordt nadrukkelijk ingezet op zichtbaarheid, vertrouwen, thought leadership en maatschappelijke relevantie.

De derde pijler is **volumegroei**, omdat volume direct verband houdt met impact. Elke extra kilo cacao, koffie of bananen die onder Fairtrade voorwaarden wordt verkocht, betekent meer premie-inkomsten, investeringen in gemeenschappen en structurele verbetering van handelsketens.

Binnen deze groeistrategie ligt de focus de komende jaren op de kerncategorieën cacao, koffie en bananen. In cacao zet Fairtrade Nederland sterk in op het verder opschalen van het Leefbaar Inkomen & Kinderwelzijn programma, waarmee samen met retailers, merken en boerencoöperaties wordt gewerkt aan toekomstbestendige cacaoketens. In koffie ziet Fairtrade kansen om de vraag naar Living Income koffie te vergroten en de out-of-home markt verder te verduurzamen. In bananen ligt de nadruk op het verder versterken en verduurzamen van bestaande marktposities.

Naast deze kerncategorieën onderscheidt Fairtrade Nederland een groep producten waarin groeikansen en maatschappelijke relevantie wordt gezien. Hier vallen de volgende producten onder: thee, cashewnoten, kokos en katoen.

Met deze strategie wil Fairtrade Nederland de komende jaren blijven bouwen aan een sterke beweging van bedrijven, consumenten en maatschappelijke organisaties die samen bijdragen aan eerlijkere handelsketens en meer perspectief voor boeren en werknemers wereldwijd.

Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) fungeert naast haar rol van toezichthouder, tevens als klankbord voor de directie en geeft gevraagd en ongevraagd advies. De Raad toetst strategische keuzes op impact, uitvoerbaarheid en aansluiting bij ontwikkelingen in de markt en binnen het internationale Fairtrade systeem. Daarbij wordt er expliciet aandacht besteed aan risicobeheersing en de langetermijncontinuïteit van de organisatie.

De RvT is in 2025 viermaal in reguliere vergaderingen bijeen geweest en heeft met de directie een aparte strategiesessie georganiseerd. Gedurende het jaar heeft de Raad actief bijgedragen aan de ontwikkeling van de nieuwe strategische koers voor de periode 2026–2028 als onderdeel van een gezamenlijke zoektocht naar hoe Fairtrade relevant, wendbaar en betekenisvol kan blijven in een complexe en veranderlijke omgeving.

De RvT evalueert jaarlijks haar eigen functioneren en dat van de commissies, met als doel de kwaliteit van toezicht en samenwerking continu te verbeteren.

Samenstelling Raad van Toezicht

De RvT bestaat uit zes leden. Binnen de Raad zijn een remuneratiecommissie en een auditcommissie actief. De remuneratiecommissie houdt zich onder andere bezig met het beloningsbeleid, opvolgingsvraagstukken en de jaarlijkse evaluatie van de directie. De auditcommissie richt zich op de financiële inrichting, het auditplan en de jaarrekening. Beide commissies bestaan uit 2 leden.

In 2025 nam de RvT afscheid van Sietze Montijn en Eric Drok. Gedurende meer dan acht jaar hebben zij met grote betrokkenheid bijgedragen aan de ontwikkeling van Fairtrade Nederland. De RvT spreekt hiervoor haar grote waardering uit.

Na een open wervingsprocedure zijn drie nieuwe leden benoemd die de bestaande expertise van de RvT aanvullen: Eric Leebeek, met ruime commerciële ervaring onder andere bij PLUS, Timmo Terpstra, voormalig directeur en mede-eigenaar van Peeze en Rob Zadelhoff, die brede financiële expertise vanuit een met name bancaire achtergrond met zich meebrengt.

Toezicht en besproken onderwerpen

In 2025 heeft de RvT toezicht gehouden op de financiële resultaten van Fairtrade Nederland en de verdere ontwikkeling van de organisatie. Het jaarverslag werd vastgesteld en aan de directeur-bestuurder is decharge verleend voor het gevoerde beleid.

Daarnaast besteedde de RvT bijzondere aandacht aan:

- onboarding van de nieuwe directeur-bestuurder
- ontwikkeling van de strategische koers 2026–2028
- verdere professionalisering van de organisatie
- financiële positie en toekomstbestendigheid van Fairtrade Nederland

Gedurende het jaar zijn diverse verdiepende onderwerpen besproken, waaronder het Living Income programma, de internationale samenwerking binnen het Fairtrade systeem, de relatie met (deels nieuwe) strategische partners en de positionering van Fairtrade in een veranderende markt en regelgeving.

Bijzondere activiteiten in 2025

In september bracht een delegatie van de RvT, samen met de directeur-bestuurder en de commercieel directeur, een werkbezoek aan Kenia. Tijdens deze reis werden onder meer koffiecoöperaties, koffieboeren, een theecoöperatie en een rozenkwekerij bezocht.

Het doel van deze reis was om de impact van Fairtrade in de praktijk te ervaren en inzicht te krijgen in de rol van Fairtrade Africa bij het ondersteunen van coöperaties, boeren en werknemerscomités op plantages die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de Fairtrade premie. Tijdens de bezoeken werd zichtbaar hoe deze premie lokaal en democratisch wordt ingezet voor initiatieven die direct bijdragen aan betere leefomstandigheden, versterking van lokale gemeenschappen en economische weerbaarheid.

Daarnaast woonde een deel van de delegatie de viering van het twintigjarig bestaan van Fairtrade Africa bij, evenals de General Assembly. Deze bijeenkomsten onderstreepten het internationale en democratische karakter van het Fairtrade netwerk, waarin uiteenlopende stemmen en belangen voortdurend samenkomen.

Diverse punten van inzichten en punten van gesprek zijn tijdens de reis naar voren gekomen, waar de RvT zich het komende jaar met de directie verder over wil buigen.

Dankwoord

De Raad van Toezicht spreekt haar grote waardering uit voor de inzet en betrokkenheid van de directie en alle medewerkers van Fairtrade Nederland. Dankzij hun toewijding heeft de organisatie ook in 2025 verdere stappen kunnen zetten in het realiseren van haar missie en het vergroten van haar maatschappelijke impact.



RVT-LEDEN



Martijn van Dam
Voorzitter

NEVENFUNCTIES:

- Bestuurder Stichting Nederlandse Datakluis
- Voorzitter Commissie Toezicht Financiën Politieke Partijen
- Lid RvC CZ Groep
- Voorzitter NVP (Nederlandse Vereniging Participatiemaatschappijen)
- Bestuurder van Utonomy B



Rob van Zadelhoff
(v.a. 24.09.25)

Voorzitter audit commissie

NEVENFUNCTIES:

- DGA Salve B.V.
- Lid Bestuur Jane Goodall Instituut Nederland
- Lid Bestuur RBCZ
- Lid Raad van Advies Prowess Investment Fund India



Rowena
Achterkamp

NEVENFUNCTIES:

- Co-founder Preflections



Erik Leebeek
(v.a. 24.09.25)

NEVENFUNCTIES:

- Advies- en toezicht bij diverse start-ups.



Lydi Siebers

NEVENFUNCTIES:

- Managing Director Postcode Loterij
- Managing Director Vrienden Loterij



Timmo Terpstra
(v.a. 24.09.25)

- Geen nevenfuncties



Marloes Groenewegen

Directeur-bestuurder

- Geen nevenfuncties



Sietze Montijn
(t/m 24.09.25)



Eric Drok
(t/m 31.12.25)



Financieel beleid

Het financiële beleid is gebaseerd op zes indicatoren.

SOLVABILITEIT

Om de continuïteit van Fairtrade Nederland te waarborgen, worden er reserves aangehouden. De richtlijn van het CBF voor de hoogte van het vermogen is maximaal anderhalf keer de kosten van de werkorganisatie. De hertoetsing van CFB in 2023 geeft daar goedkeuring aan en daarmee blijven we deze grens volgen. De bovengrens voor 2025 van de reserves is € 7.160.260. Aan deze norm is voldaan.

De norm voor de minimale gewenste omvang van de continuïteitsreserve is:

- 25% van de kosten van de werkorganisatie € 1.196.748. (2024: € 1.081.341).

De continuïteitsreserve is € 1.748.927 en ligt daarmee boven deze norm. (2024 € 1.846.001)

De ondergrens wordt vastgesteld op het hoogste bedrag van de uitkomst van de risicomatrix of 25% van de kosten van de werkorganisatie.

LIQUIDITEIT

Aan het einde van 2025 is Fairtrade Nederland liquide genoeg om aan haar verplichtingen te voldoen. De organisatie doet geen beleggingen en houdt haar liquiditeiten volledig aan in spaartegoeden.

De organisatie heeft alle spaarrekeningen ondergebracht bij Rabobank.

DIVERSIFICATIE

Fairtrade Nederland streeft ernaar niet te afhankelijk te zijn van bepaalde productgroepen of distributiekkanalen. Het aandeel in de licentie-inkomsten van een bepaalde productgroep zal idealiter niet boven de 50% van het totaal komen. Alle categorieën blijven onder de 50%-norm. Door de groei van andere productgroepen daalt de afhankelijkheid van één productgroep verder. Voor een overzicht van de productgroepen wordt verwezen naar de toelichting op de Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten in de jaarrekening. Voor de distributie van Fairtrade producten is de organisatie afhankelijk van een beperkt aantal licentiehouders. Het verdelen van de afzet over meerdere producten, supermarkten en de zakelijke markt is essentieel voor risicospreiding.

WAARDEOVERDRACHT

Een van de doelstellingen van Fairtrade Nederland is bijdragen aan de ontwikkeling van boeren in Afrika, Latijns-Amerika en Azië. Deze ontwikkeling kan op vele manieren plaatsvinden, waarbij een scala aan relevante indicatoren een rol speelt. Stabiliteit van inkomsten – ook in moeilijke tijden – is een belangrijk middel om de ontwikkeling te ondersteunen. Fairtrade draagt bij aan die stabilisatie door middel van een gegarandeerde minimumprijs en de Fairtrade premie. Als onderdeel van de financiële strategie acht de organisatie het van groot belang een doelstelling te formuleren die de financiële voordelen van boeren afzet tegen de organisatiekosten van Fairtrade Nederland. De financiële voordelen (ook wel waardeoverdracht) zijn (is) als volgt gedefinieerd:

FAIRTRADE AFZET X (FAIRTRADE MINIMUMPRIJS + FAIRTRADE PREMIE)

Doordat ook de dollarkoers van invloed is op marktprijzen, is deze doelstelling niet geheel door Fairtrade Nederland te beïnvloeden. De organisatiekosten daarentegen zijn wel geheel door Fairtrade te beïnvloeden. De organisatie wil tegen zo laag mogelijke organisatiekosten de waardeoverdracht aan boeren optimaliseren. Als uitgangspunt voor de organisatiekosten neemt Fairtrade Nederland de licentiebijdragen. De organisatie stelt als norm dat de organisatiekosten maximaal 10% van de waardeoverdracht mogen bedragen. Deze normering is gebaseerd op de ANBI-richtlijn om 90% van de fondsen te besteden aan de doelstelling.

De licentiebijdrage na korting bedraagt in 2025 € 3.991.113 (2024: € 3.983.886) en de waardeoverdracht € 90.000.000 (2024: € 96.500.000). De organisatiekosten bedragen € 4.786.993 daarmee over 2025 5,3% van de waardeoverdracht (2024: 4,5%). Dit betekent dat binnen de norm van maximaal 10% is gebleven.

De norm heeft beperkingen, maar is wel een maatstaf die de verhouding weergeeft tussen de kosten van Fairtrade Nederland en de financiële voordelen van de boeren. Ook is het een goede indicator van de effectiviteit van Fairtrade Nederland.

PLANNEN, EVALUATIE EN KOSTENBEHEERSING

In 2025 waren de kosten € 4.786.993. De belangrijkste uitgaven zijn salarissen/sociale lasten (40%), communicatie (9%) en afdrachten aan verbonden (internationale) organisaties (31%).

In 2020 heeft Fairtrade International een nieuwe strategie opgesteld voor de periode tot en met 2025. Deze strategie wordt vertaald naar de Nederlandse situatie in jaarplannen, doelstellingen, indicatoren en budgetten. Elk kwartaal vindt er een evaluatie plaats en wordt er aan de Raad van Toezicht gerapporteerd.

Risicobeleid

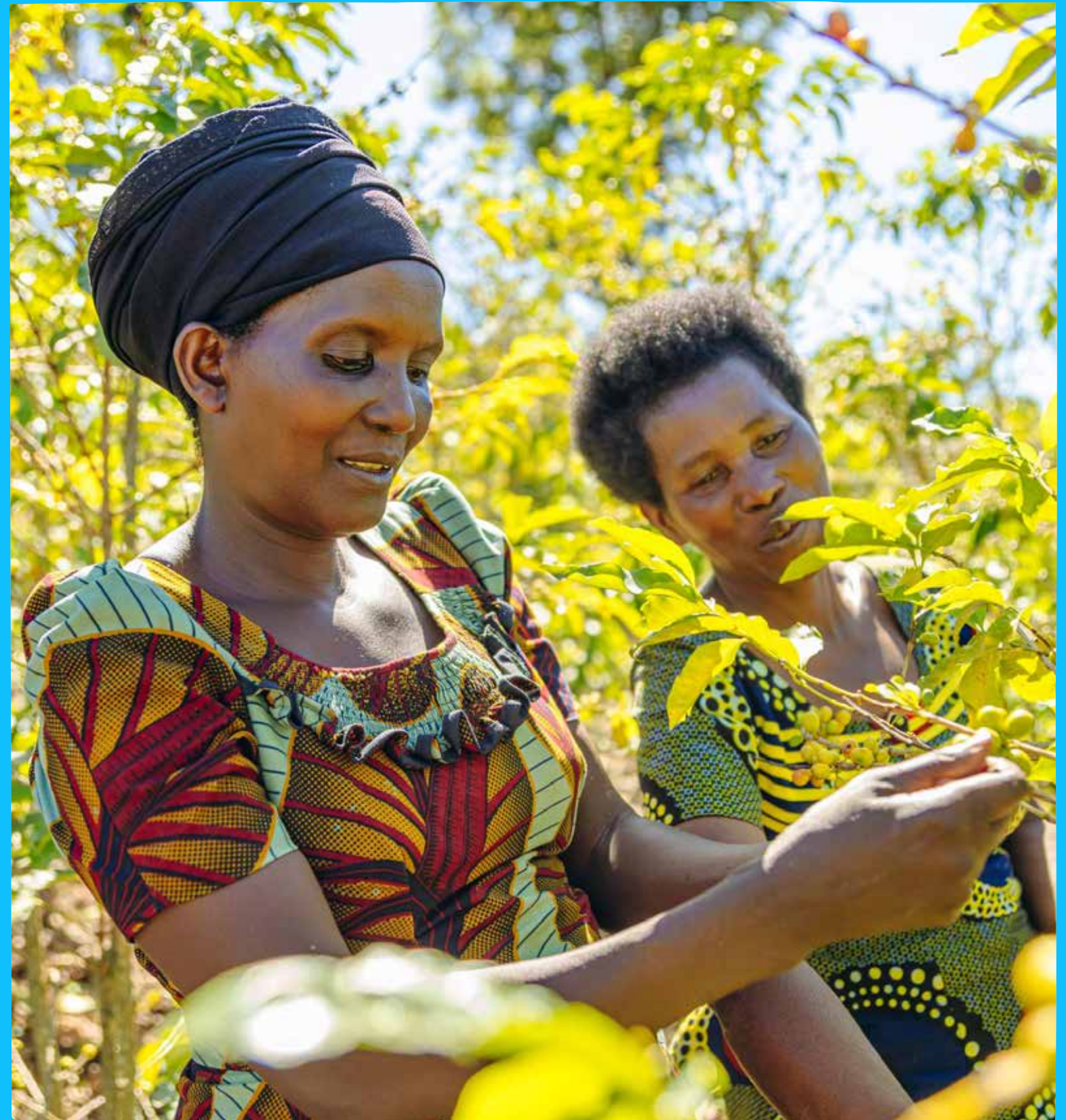
Fairtrade Nederland opereert in een sterk veranderende internationale marktcontext, waarin geopolitieke ontwikkelingen, klimaatverandering, toenemende wet- en regelgeving en veranderend consumentengedrag direct invloed hebben op de organisatie en haar partners. Tegelijkertijd bevindt Fairtrade Nederland zich in een fase van verdere professionalisering en groei.

Fairtrade Nederland hanteert een beperkte risicobereidheid en accepteert uitsluitend risico's die beheersbaar zijn en niet onevenredig afbreuk doen aan de financiële continuïteit, reputatie, integriteit en maatschappelijke opdracht van de organisatie. De belangrijkste risico's hebben betrekking op commerciële ontwikkelingen, financiële beheersing, informatiebeveiliging, personeels- en organisatieontwikkeling en reputatie. De risico's zijn ingedeeld naar impact, rekening houdend met de genomen beheersingsmaatregelen: laag, middel of hoog. Daarbij geldt dat laag correspondeert met een financieel effect van minder dan 1% van de netto licentie-inkomsten, middelgroot met 1% tot 5% en hoog met meer dan 5%.

De commerciële risico's hebben een hoge impact en betreffen onder andere veranderende marktomstandigheden, toenemende concurrentie, afhankelijkheid van strategische partners en stijgende kosten van dienstverlening. Financiële risico's hebben een lage impact en hebben betrekking op fraude, onjuiste verwerking van middelen en oneigenlijk gebruik van Fairtrade middelen binnen de keten. Daarnaast onderkent Fairtrade Nederland risico's op het gebied van cyberveiligheid (laag), personeelsuitval (middel), behoud van sleutelkennis (laag), leiderschap (laag), verandervermogen en maatschappelijke reputatie (middel).

Fairtrade Nederland beheerst deze risico's door onder andere spreiding van inkomstenbronnen, investeringen in partnerrelaties, verdere professionalisering van organisatie en leiderschap, interne controlemaatregelen, audits, informatiebeveiligingsbeleid en internationale samenwerking binnen het Fairtrade systeem.

Het managementteam beoordeelt jaarlijks de belangrijkste risico's en bespreekt deze met de auditcommissie.



Jaarrekening

Balans per 31 december 2025 (in euro's)

	31-12-2025	31-12-2024
ACTIVA		
Immateriële vaste activa	€ 12.935	
Materiële vaste activa	€ 34.300	€ 40.452
Financiële vaste activa	€ 48.590	€ 48.590
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	€ 831.150	€ 853.220
Nog te factureren bedragen	€ 2.325.656	€ 3.230.604
Overige nog te ontvangen bedragen	€ 141.221	€ 192.098
Totaal Vorderingen en overlopende activa	€ 3.298.028	€ 4.275.922
Liquide middelen	€ 2.593.739	€ 1.419.890
	€ 5.891.767	€ 5.695.812
TOTAAL ACTIVA	€ 5.987.592	€ 5.784.854
PASSIVA		
<i>Reserves en fondsen</i>		
<i>Reserves</i>		
- Continuïteitsreserve	€ 1.748.927	€ 1.846.001
- Bestemmingsreserve	€ 0	€ 17.769
- Reserve activa bedrijfsvoering	€ 47.235	€ 40.452
Totaal reserves	€ 1.796.162	€ 1.904.222
<i>Fondsen</i>		
- Bestemmingsfondsen	€ 0	€ 2.500
Totaal fondsen	€ 0	€ 2.500
<i>Kortlopende schulden</i>		
Crediteuren	€ 1.120.970	€ 1.687.955
Overige nog te betalen bedragen	€ 3.070.461	€ 2.190.177
Totaal kortlopende schulden	€ 4.191.431	€ 3.878.132
TOTAAL PASSIVA	€ 5.987.592	€ 5.784.854

Staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024	Begroot 2024
BATEN				
Baten van particulieren	€ 2.000	€ 2.300	€ 2.300	€ 5.000
Baten van loterijorganisaties	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Som van geworven baten	€ 2.000	€ 2.300	€ 2.300	€ 5.000
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	€ 4.299.111	€ 4.311.345	€ 4.145.333	€ 3.719.489
Overige baten	€ 361.934	€ 355.545	€ 333.839	€ 251.142
Som der baten	€ 4.663.045	€ 4.669.190	€ 4.481.472	€ 3.975.631
LASTEN				
Besteed aan doelstelling				
Keurmerk activiteiten, beheer en administratie	€ 4.754.087	€ 4.982.274	€ 4.387.398	€ 4.260.413
Subtotaal lasten doelstelling	€ 4.754.087	€ 4.982.274	€ 4.387.398	€ 4.260.413
Wervingskosten	€ 6.602	€ 6.403	€ 6.217	€ 1.578
Kosten beheer en administratie				
Kosten beheer en administratie	€ 26.304	€ 0	€ 29.727	€ 0
Som der Lasten	€ 4.786.993	€ 4.988.677	€ 4.423.342	€ 4.261.991
Saldo voor financiële baten en lasten	€ -123.948	€ -319.487	€ 58.130	€ -286.360
Saldo financiële baten en lasten	€ 13.387	€ 13.524	€ 14.897	€ -1.878
Saldo Baten en Lasten	€ -110.561	€ -305.963	€ 73.027	€ -288.238
Bestemming saldo van baten en lasten				
Toevoeging/onttrekking aan:				
- bestemmingsfonds NPL Fairtrade prijs	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
- bestemmingsfonds NPL Fairtrade prijs katoen	€ -2.500	€ 0	€ -57.500	€ 0
- bestemmingsfonds NPL Fairtrade prijs ontbijtbox	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
- bestemmingsreserve FLOcert transitie	€ -17.769	€ -17.769	€ -42.121	€ -42.810
- reserve activa bedrijfsvoering	€ 6.783	€ 0	€ 7.861	€ 0
- continuïteitsreserve	€ -97.075	€ -288.194	€ 164.787	€ -245.428
	€ -110.561	€ -305.963	€ 73.027	€ -288.238

(in euro's)	Keurmerk Activiteiten	Beheer en administratie	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
BATEN					
Baten van particulieren	€ 2.000	€ 0	€ 2.000	€ 2.300	€ 2.300
Baten van loterijorganisaties	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Som van geworven baten	€ 2.000	€ 0	€ 2.000	€ 2.300	€ 2.300
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	€ 4.299.111	€ 0	€ 4.299.111	€ 4.311.345	€ 4.145.333
Overige baten	€ 361.934	€ 0	€ 361.934	€ 355.545	€ 333.839
Som der baten	€ 4.663.045	€ 0	€ 4.663.045	€ 4.669.190	€ 4.481.472

	Keurmerk Activiteiten	Beheer en administratie	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
LASTEN					
Afdrachten aan verbonden (int.) organisaties	€ 1.460.508	€ 0	€ 1.460.508	€ 1.513.710	€ 1.483.834
Communicatiekosten	€ 453.901	€ 0	€ 453.901	€ 558.808	€ 510.719
Salarissen/Sociale lasten	€ 1.916.195	€ 18.786	€ 1.934.981	€ 1.963.797	€ 1.584.224
Pensioenlasten	€ 266.686	€ 2.615	€ 269.300	€ 256.566	€ 216.161
Overige personeelskosten	€ 194.442	€ 1.906	€ 196.348	€ 192.955	€ 243.789
Bestuurskosten	€ 11.990	€ 0	€ 11.990	€ 19.566	€ 1.917
Huisvestingskosten	€ 83.722	€ 821	€ 84.543	€ 91.460	€ 81.545
Kantoorkosten	€ 221.960	€ 2.176	€ 224.136	€ 185.079	€ 163.250
Afschrijvingen	€ 18.165	€ 0	€ 18.165	€ 34.830	€ 16.618
Controle Keurmerk	€ 28.809	€ 0	€ 28.809	€ 32.199	€ 36.699
Programma- en organisatieontwikkeling	€ 97.709	€ 0	€ 97.709	€ 133.304	€ 78.369
Subtotaal lasten doelstelling	€ 4.754.087	€ 26.304	€ 4.780.391	€ 4.982.274	€ 4.417.125
Wervingskosten	€ 6.602	€ 0	€ 6.602	€ 6.403	€ 6.217
Som der Lasten	€ 4.760.689	€ 26.304	€ 4.786.993	€ 4.988.677	€ 4.423.342
Saldo voor financiële baten en lasten	€ -97.644	€ -26.304	€ -123.948	€ -319.487	€ 58.130
Saldo financiële baten en lasten	€ 13.387	€ 0	€ 13.387	€ 13.524	€ 14.897
Saldo Baten en Lasten	€ -84.257	€ -26.304	€ -110.561	€ -305.963	€ 73.027

	Keurmerk Activiteiten	Beheer en administratie	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Resultaat	€ -84.257	€ -26.304	€ -110.561	€ -305.963	€ 73.027
Bestemming saldo van baten en lasten					
Toevoeging/onttrekking aan:					
- bestemmingsfonds NPL Fairtrade prijs	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
- bestemmingsfonds NPL Fairtrade prijs katoen	€ -2.500	€ 0	€ -2.500	€ 0	€ -57.500
- bestemmingsfonds NPL Fairtrade prijs ontbijt	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
- Bestemmingsreserve FLOcert transitie	€ -17.769	€ 0	€ -17.769	€ -17.769	€ -42.121
- reserve activa bedrijfsvoering	€ 6.783	€ 0	€ 6.783	€ 0	€ 7.861
- continuïteitsreserve	€ -70.771	€ -26.304	€ -97.075	€ -288.194	€ 164.787
	€ -84.257	€ -26.304	€ -110.561	€ -305.963	€ 73.027



Kasstroomoverzicht

(in euro's)

Kasstroom uit operationele activiteiten

	2025	2024
Bedrijfsresultaat	€ -123.948	€ 58.043
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	€ 18.165	€ 16.618
	€ 18.165	€ 16.618
<i>Veranderingen in werkkapitaal</i>		
Vorderingen	€ 977.894	€ -777.606
Kortlopende schulden (excl. kredietinstellingen)	€ 313.298	€ 375.367
	€ 1.291.192	€ -402.238
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	€ 1.185.409	€ -327.577
Rente lasten	€ -4.078	€ -2.605
Rente baten	€ 17.465	€ 17.502
Betaalde winstbelasting	€ 0	€ 0
	€ 13.387	€ 14.898
Kasstroom uit operationele activiteiten	€ 1.198.797	€ -312.680
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in vaste activa	€ -24.948	€ -24.479
Betaalde waarborgsommen	€ 0	€ -31.189
	€ -24.948	€ -55.668
Netto kasstroom boekjaar	€ 1.173.849	€ -368.348
Mutatie geldmiddelen	€ 1.173.849	€ -368.348
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand per 1 januari	€ 1.419.890	€ 1.788.238
Mutatie boekjaar	€ 1.173.849	€ -368.348
Stand per 31 december	€ 2.593.739	€ 1.419.890

GRONDSLAGEN VAN DE FINANCIËLE**VERSLAGLEGGING****ALGEMEEN**

Fairtrade Nederland (voorheen Stichting Max Havelaar) is statutair gevestigd aan de Arthur van Schendelstraat 550 te Utrecht en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41155212. Stichting Fairtrade Nederland heeft als doel het verbeteren van de levensomstandigheden van boeren in Afrika, Latijns-Amerika en Azië. Activiteiten van Fairtrade Nederland bestaan onder andere uit het promoten van Fairtrade in Nederland door het Fairtrade keurmerk.

De waardering van activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

RICHTLIJN 650 FONDSENWERVENDE ORGANISATIES

De jaarrekening 2025 is opgesteld conform Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties van de Raad voor de Jaarverslaglegging.

OMREKENING VREEMDE VALUTA

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling.

SCHATTINGEN

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Fairtrade Nederland zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Als het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN RISICOMANAGEMENT

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost in de “Grondslagen van waardering activa en passiva”. Stichting Fairtrade Nederland maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

CONTINUÏTEITSVERONDERSTELLING

De directie heeft het vertrouwen in het duurzaam voortzetten van de bedrijfsactiviteiten. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING

ACTIVA EN PASSIVA

ACTIVA

Activa worden in principe aangehouden voor de bedrijfsvoering, tenzij bij de betreffende post expliciet anders is aangegeven.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De financiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's die direct opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

RESERVES EN FONDSSEN

Binnen reserves en fondsen wordt een onderscheid gemaakt tussen vrij besteedbaar vermogen en vastgelegd vermogen.

VRIJ BESTEEDBAAR VERMOGEN

De continuïteitsreserve is een onderdeel van het vrij besteedbaar vermogen, waarvan de bestedingsmogelijkheid door de Raad van Toezicht wordt bepaald. De reserve activa bedrijfsvoering wordt aangehouden ter hoogte van de (im)materiële vaste activa.

VASTGELEGD VERMOGEN

De bestemmingsfondsen zijn een afgezonderd deel van het vastgelegd vermogen, waarvan de beperkte bestedingsmogelijkheid door derden is bepaald.

KORTLOPENDE SCHULDEN

De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

PENSIOENEN

Fairtrade Nederland heeft voor haar werknemers een beschikbare premieregeling pensioenregeling getroffen bij pensioenverzekeraar Zwitserleven.

De pensioenpremie voor het ouderdomspensioen met ingangsdatum 68 jaar wordt berekend over het jaarlijkse brutosalaris verminderd met de franchise, waarbij de franchise en het wettelijke maximum pensioengevend salaris worden aangehouden. Het percentage voor de verschuldigde premie is afhankelijk van de leeftijd van de werknemer. De werknemer betaalt een deel van de verschuldigde premie.

De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord. Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een schuld opgenomen. Aangezien deze verplichtingen een kortlopend karakter hebben, worden deze gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan de pensioenverzekeraar. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

In geval van een tekort bij de pensioenverzekeraar, heeft de organisatie geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

BATEN VAN PARTICULIEREN

Opbrengsten uit donaties, giften en schenkingen worden verantwoord in het jaar van ontvangst. Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld en zeker is dat deze door Fairtrade Nederland zullen worden ontvangen. Voor zover van toepassing worden de opbrengsten verminderd met over de giften en donaties geheven belastingen.

BATEN VAN LOTERIJORGANISATIES

Deze worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten van loterijorganisaties worden in de staat van baten en lasten gepresenteerd onder aftrek van de gerelateerde inkoopkosten. In de toelichting zijn deze uiteengezet.

SUBSIDIES VAN OVERHEDEN

Deze worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen, tenzij expliciet anders vermeld.

BATEN VAN ANDERE ORGANISATIES ZONDER WINSTSTREVEN

Deze worden verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt, tenzij expliciet anders vermeld.

BATEN ALS TEGENPRESTATIE VOOR DE LEVERING VAN PRODUCTEN EN/OF DIENSTEN

Dit betreft de vergoeding voor het gebruik van het Fairtrade/Max Havelaar keurmerk. De tarieven worden jaarlijks door Fairtrade Nederland vastgesteld. De vergoeding wordt berekend op basis van de door licentiehouders verstrekte omzetopgaven en wordt toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking heeft.

OVERIGE BATEN

Deze worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben en betreffen met name dienstverlening aan zusterorganisaties.

PERSONEELSBELONINGEN

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarop ze betrekking hebben.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

De financiële baten en lasten betreffen van derden (te ontvangen) en aan derden (te betalen) interest. Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt.

TOEREKENING KOSTEN AAN DOELSTELLING

Directe kosten worden direct toegerekend aan de betreffende doelstelling. Indirecte kosten worden toegerekend op basis van tijdsbesteding. Doorberekening vindt plaats naar rato van de FTE's besteed aan betreffende doelstelling.



GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij het resultaat als uitgangspunt wordt genomen voor het bepalen van de kasstroom uit operationele activiteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstromen uit operationele activiteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025**Activa***Immateriële vaste activa*
(in euro's)

	2025	2024
Aanschafwaarde per 1 januari	€ 0	€ 0
Investingen boekjaar	€ 12.935	€ 0
Desinvesteringen boekjaar		
Aanschafwaarde per 31 december	€ 12.935	€ 0
Afschrijvingen per 1 januari	€ 0	€ 0
Afschrijvingen boekjaar	€ 0	€ 0
Afschrijvingen desinvestering boekjaar		
Afschrijvingen per 31 december	€ 0	€ 0
Boekwaarde per 1 januari	€ 0	€ 0
Boekwaarde per 31 december	€ 12.935	€ 0

Investeringen in immateriële vaste activa worden in drie jaar afgeschreven.

Activa*Materiële vaste activa*
(in euro's)

	2025	2024
Aanschafwaarde per 1 januari	€ 213.466	€ 188.987
Investingen boekjaar	€ 12.013	€ 24.479
Desinvesteringen boekjaar		
Aanschafwaarde per 31 december	€ 225.479	€ 213.466
Afschrijvingen per 1 januari	€ 173.014	€ 156.396
Afschrijvingen boekjaar	€ 18.165	€ 16.618
Afschrijvingen desinvestering boekjaar		
Afschrijvingen per 31 december	€ 191.179	€ 173.014
Boekwaarde per 1 januari	€ 40.452	€ 32.591
Boekwaarde per 31 december	€ 34.300	€ 40.452

Investeringen in automatisering worden in drie jaar afgeschreven, de overige investeringen in vijf jaar.

FINANCIËLE VASTE ACTIVAAANDELEN OIKOCREDIT

Sinds 1996 participeert Fairtrade Nederland in het aandelenkapitaal van Oikocredit, een vereniging die microkredieten verstrekt. Fairtrade Nederland bezit minder dan 1% van de aandelen van Oikocredit. De deelneming kwalificeert daarom als een deelneming zonder invloed van betekenis. In 2025 is stockdividend in aandelen ter waarde van € 0 uitgekeerd. De doelstellingen van beide partijen vertonen veel overeenkomsten. Bovendien worden partners van Fairtrade Nederland ondersteund door Oikocredit.

Deelneming Oikocredit
(in euro's)

	2025	2024
Verloop:		
Saldo per 1 januari	€ 17.401	€ 17.315
Uit resultaatbestemming	€ 0	€ 86
Saldo per 31 december	€ 17.401	€ 17.401

Waarborgsommen
(in euro's)

	2025	2024
Verloop:		
Saldo per 1 januari	€ 31.189	€ 0
Storting	€ 0	€ 31.189
Saldo per 31 december	€ 31.189	€ 31.189

De waarborgsom is afgegeven voor het nieuwe huurcontract van Fairtrade aan het kantoor te Utrecht.

VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVADEBITEUREN

Het debiteurensaldo in 2025 is € 831.150 (2024: € 853.220). Van het openstaande debiteurensaldo is € 151.138 een vordering op zusterorganisaties (2024: € 169.925).

Net als in 2024 is er geen aanleiding om een voorziening te treffen voor dubieuze debiteuren.

NOG TE FACTUREREN BEDRAGEN

Dit betreft de door de licentiehouders aan Fairtrade Nederland verschuldigde gebruiksrechtvergoeding over 2025. Dit bedrag is begin 2026 gefactureerd aan de licentiehouders. De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Overige nog te ontvangen bedragen
(in euro's)

	2025	2024
Vooruitbetaalde bedragen	€ 78.040	€ 121.597
Nog te ontvangen omzetbelasting	€ 0	€ 18.430
Nog te ontvangen overige	€ 63.181	€ 52.071
Nog te factureren omzet	€ 2.325.656	€ 3.230.604
Saldo per 31 december	€ 2.466.878	€ 3.422.702

LIQUIDE MIDDELEN

Onder de liquide middelen staat een saldo van € 1.010.000 van gelden welke Fairtrade Nederland volledig door moet storten aan derden. Voor een toelichting wordt verwezen naar de overige schulden. Het overige deel van de liquide middelen staan ter vrije beschikking van Fairtrade Nederland.

<i>Saldo liquide middelen</i> <i>(in euro's)</i>	2025	2024
Rabobank rekeningen	€ 2.593.615	€ 1.419.151
Kas	€ 124	€ 42
Paypal	€ 0	€ 697
Saldo per 31 december	€ 2.593.739	€ 1.419.890

Passiva
Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve

Verloop:	2025	2024
Saldo per 1 januari	€ 1.846.001	€ 1.681.214
Uit resultaatbestemming	€ -97.075	€ 164.787
Saldo per 31 december	€ 1.748.926	€ 1.846.001

De continuïteitsreserve valt binnen de norm van maximaal € 7.160.260 en minimaal € 1.196.748.

Reserve activa bedrijfsvoering <i>(in euro's)</i>	2025	2024
Verloop:		
Saldo per 1 januari	€ 40.452	€ 32.591
Overgeboekt naar besteedbaar vermogen	€ 0	€ 0
Uit resultaatbestemming	€ 6.783	€ 7.861
Saldo per 31 december	€ 47.235	€ 40.452

Dit deel van het eigen vermogen kan niet zonder meer worden besteed, omdat hiermee de activa voor de bedrijfsvoering zijn gefinancierd. De stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de immateriële en materiële vaste activa per 31 december 2025. De boekwaarde is in 2025 toegenomen door investeringen in kantoorinventaris en automatisering.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserve FLOcert transitie

<i>(in euro's)</i>	2025	2024
Verloop:		
Saldo per 1 januari	€ 17.769	€ 59.890
Onttrekking	€ -17.769	€ -42.121
Dotatie		
Saldo per 31 december	€ 0	€ 17.769

In 2022 heeft Fairtrade Nederland een deel van het vrij besteedbare vermogen verwerkt in een reserve voor compensatie van te verwachten kostentoename vanuit compliance audits door FLOcert van Nederlandse licentiehouders in navolgende jaren die Stichting Fairtrade Nederland deels compenseerde. Vanaf 2026 vervalt deze compensatie.

Bestemmingsfondsen

<i>(in euro's)</i>	1 januari 2025	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	31 december 2025
NPL Fairtrade prijs katoen	€ 2.500	€ 0	€ -2.500	€ 0
Saldo	€ 2.500	€ 0	€ -2.500	€ 0

De beschikbare NPL-fondsen zijn in 2025 gebruikt voor katoen projecten ter ondersteuning van het merk Fairtrade. Het saldo is ultimo 2025 nihil.

KORTLOPENDE SCHULDEN

CREDITEUREN

Het saldo crediteuren is eind 2025 € 1.120.970. (2024: € 1.687.955). Van het openstaande crediteurensaldo is € 941.302 een schuld aan zusterorganisaties (2024: € 1.497.630). De crediteuren omvatten voor een bedrag van € 22.654 een bedrag aan schulden aan pensioeninstellingen.

OVERIGE NOG TE BETALEN BEDRAGEN

Deze post betreft verplichtingen die in 2025 zijn aangegaan en die als volgt gespecificeerd kunnen worden:

<i>Overige nog te betalen bedragen</i> <i>(in euro's)</i>	2025	2024
Opgebouwd vakantiegeld en vrije dagen	€ 185.590	€ 145.579
Loonbelasting, sociale lasten en pensioenpremie	€ 62.379	€ 0
Nog te betalen omzetbelasting	€ 112.846	
Nog te betalen FI contributie (eindafrekening)	€ 5.471	€ 140.227
Reservering accountantskosten	€ 39.000	€ 16.950
FI leden licentiebijdrage 4e kwartaal	€ 1.400.256	€ 1.583.200
Innovatie en groei	€ 198.024	€ 210.289
Nog uit te geven projectkosten	€ 1.021.911	€ 0
Overige	€ 44.984	€ 93.932
Saldo per 31 december	€ 3.070.461	€ 2.190.177

De post Fairtrade International leden licentiebijdrage 4e kwartaal heeft betrekking op de licentiebijdrage van Nederlandse licentiehouders die in het buitenland verkopen. Fairtrade Nederland int deze bijdrage en betaalt deze door aan de zusterorganisaties in het betreffende land.

De nog uit te geven projectkosten betreffen voor € 1.010.000 gelden die Fairtrade Nederland van een licentiehouders heeft ontvangen en doorstort aan een zustermaatschappij over de looptijd van de projectduur. Er volgen geen baten uit hoofde van deze overeenkomst. De ontvangen gelden zijn opgenomen onder de liquide middelen.

Er zijn geen schulden of overlopende passiva met een looptijd langer dan één jaar.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

HUURVERPLICHTINGEN
Fairtrade Nederland huurt een kantoor aan de Arthur van Schendelstraat te Utrecht. Het huurcontract eindigt van rechtswege op 1 oktober 2034. De huurlast bedroeg in 2025 op jaarbasis € 70.962 (2024: € 70.893).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2025

DOELBESTEDINGSPERCENTAGE VAN DE BATEN
Het percentage bestedingen aan doelstellingen/totale baten aan doelstellingen is 103%.

DOELBESTEDINGSPERCENTAGE VAN DE LASTEN
Het percentage bestedingen aan doelstellingen/totale lasten is 100%.

FONDSENWERVINGSPERCENTAGE
Het percentage baten eigen kosten/ eigen fondsenwerving is 330% als gevolg van aan Fairtrade Nederland toegewezen giften.



BATEN

BATEN VAN PARTICULIEREN
Incidenteel worden er giften en donaties ontvangen van particulieren. De boodschap van Fairtrade Nederland is dat het kopen van producten met het Fairtrade keurmerk een duurzame manier is om kleine boeren en plantage werknemers in Afrika, Latijns-Amerika & Azië te helpen. In 2025 is € 2.000 ontvangen uit donaties en nalatenschappen. Door te voldoen aan de eisen van het CBF-keurmerk, waarborgt Fairtrade Nederland dat zij op een verantwoorde manier met deze giften omgaat.

BATEN VAN LOTERIJORGANISATIES
In 2025 heeft Fairtrade Nederland geen inkomsten gehad uit activiteiten gerelateerd aan Loterijorganisaties. Ook zijn er geen nieuwe subsidies ontvangen.

BATEN ALS TEGENPRESTATIE VOOR DE LEVERING VAN PRODUCTEN EN/OF DIENSTEN
De gebruiksrechtvergoeding kan als volgt per product worden gespecificeerd.

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024	Begroot 2024
Product				
Warme dranken, koffie	€ 1.298.298	€ 1.366.614	€ 1.301.732	€ 1.194.961
Vers fruit en groenten, banan	€ 1.459.614	€ 1.300.000	€ 1.349.324	€ 1.165.269
Chocolade, Biscuits en bank	€ 4.226.048	€ 4.012.923	€ 3.737.877	€ 3.487.969
Warme dranken, thee	€ 408.645	€ 454.717	€ 450.100	€ 437.811
Jam, honing en broodbeleg	€ 165.497	€ 146.133	€ 149.612	€ 123.423
Alcoholische dranken	€ 19.639	€ 32.845	€ 29.442	€ 18.269
Bloemen	€ 33.620	€ 51.468	€ 51.048	€ 40.015
Anders	€ 2.591.556	€ 2.335.458	€ 2.428.553	€ 1.852.692
Subtotaal voor korting	€ 10.202.919	€ 9.700.158	€ 9.497.687	€ 8.320.409
Korting	€ -6.056.023	€ -5.413.201	€ -5.364.330	€ -4.688.945
Inhouding voor export	€ -155.783	€ -140.600	€ -149.472	€ -41.975
Subtotaal na korting	€ 3.991.113	€ 4.146.357	€ 3.983.886	€ 3.589.489
Overige diensten	€ 307.999	€ 164.988	€ 161.447	€ 130.000
Totaal	€ 4.299.112	€ 4.311.345	€ 4.145.333	€ 3.719.489

Overige diensten hebben betrekking op additionele dienstverlening aan gebruikers van het keurmerk.

OVERIGE BATEN
In 2025 betreft dit een vergoeding van zusterorganisaties voor het beheer van internationale klanten.

LASTEN

AFDRACHT AAN VERBONDEN (INTERNATIONALE) ORGANISATIES

Het ontwikkelen van keurmerkvoorwaarden, nieuwe producten en het monitoren van producenten gebeurt centraal vanuit Fairtrade International, de internationale koepelorganisatie. De bijdrage aan Fairtrade International en FLOCERT (dit is de onafhankelijke certificeringsorganisatie die de neutraliteit van het Fairtrade systeem garandeert) was in 2025 36,2% (2024: 36,2%) van de licentie bijdragen.

COMMUNICATIEKOSTEN

De meeste kosten hangen samen met campagnes zoals Fairtrade Week, en Always On-Social Media. De media inzet is ter ondersteuning van het merk Fairtrade.

Salarissen/sociale lasten (in euro's)	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024	Begroot 2024
Bruto salaris	€ 1.722.600	€ 1.721.340	€ 1.379.510	€ 1.341.858
Sociale lasten	€ 268.117	€ 305.760	€ 204.714	€ 252.897
Ontvangen ziektegeld	€ -55.736	€ -63.303	€ 0	€ 0
Saldo 31 december	€ 1.934.981	€ 1.963.797	€ 1.584.224	€ 1.594.755

In 2025 zag de bezetting er als volgt uit:

Naam	Formatie 1 januari 2025	Formatie 31 december 2025
Business Development	4,00	5,00
Directie	1,00	1,00
Financiën, licensing & services	2,60	5,00
Marketing & communicatie	3,35	4,35
Policy, supply & development	4,45	5,25
Ouderschapsverlof	-0,20	-0,20
Subtotaal	15,20	20,40
Vacatures	3,1	0,00
Totaal	18,30	20,40

De arbeidsvoorwaarden voor werknemers zijn vastgelegd in de Arbeidsvoorwaardenregeling Fairtrade Nederland, de salarisschalen (FIS) zijn hier onderdeel van. In 2022 is door een extern bureau een belonings- en functieonderzoek uitgevoerd. Hierin zijn alle functies beschreven en gewogen en vergeleken met een aantal functies van vergelijkbare goede doelenorganisaties.

Incidenteel maakt de organisatie gebruik van vrijwilligers en stagiairs.

Fairtrade Nederland volgt de Regeling beloning directeuren van goede doelenorganisaties. In 2025 is er door het CBF opnieuw getoetst en is de punten toekenning opnieuw bekeken. Het totaal van de hertoetsing kwam uit op 455 punten. Dit heeft geen invloed op de functiegroep vaststelling. Hier vloeien voor 2025 de volgende maxima uit voort:

- een bruto jaarinkomen van € 163.473; Werkelijk € 135.891.
- een bezoldiging van € 202.706; Werkelijk € 158.619.

In 2025 heeft Fairtrade Nederland ook een gewezen bestuurder in dienst gehad voor 0,5 FTE met een bezoldiging van € 97.400,-

Het jaarinkomen van de individuele directieleden (in loondienst) blijft binnen het maximum. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum.

BEZOLDIGING RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht is onbezoldigd en ontvangt alleen op verzoek een reiskostenvergoeding.

PENSIOENLASTEN

Vanaf 2020 heeft Fairtrade Nederland voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen waarbij de pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op beschikbare premie. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij pensioenverzekeraar Zwitserleven. Op de premie wordt een eigen bijdrage van medewerkers in mindering gebracht.

OVERIGE PERSONEELSKOSTEN

Onder deze post zijn onder andere kosten opgenomen voor ingehuurd personeel, opleidingen, reiskosten, verzekeringen, declaraties en overige personeel gerelateerde uitgaven.

HUISVESTINGSKOSTEN

Het kantoorpand wordt gehuurd van Bouwinvest Dutch Institutional Office Fund N.V. en wordt gezamenlijk gebruikt met Oikocredit. Sinds maart 2022 wordt het kantoor gedeeld met Fair Climate Fund en Fair&Sustainable.

KANTOORKOSTEN

Hieronder vallen onder andere reis-, telefoon-, kopieer-, administratie- en ICT-kosten. De hoogte van de kantoorkosten is in lijn met de begroting.

CONTROLE KEURMERK

De kosten voor Controle Keurmerk zijn gelijk aan de begroting.

PROGRAMMA- EN ORGANISATIEONTWIKKELING

Deze post omvat voornamelijk nationale reis- en verblijfskosten van medewerkers. Daarnaast zijn hierin kosten opgenomen voor deelname aan netwerken en platforms, externe advisering en activiteiten gericht op de verdere ontwikkeling van programma's, strategie en organisatie van Fairtrade Nederland. Ook zijn kosten gemaakt voor internationale werkbezoeken aan producentennetwerken en coöperaties. De uitgaven zijn binnen de begroting gebleven.

KOSTEN BEHEER EN ADMINISTRATIE

Voor het beheren en administreren van projecten die worden gefinancierd uit de posten Baten uit eigen fondswerving en Baten uit acties van derden, wordt naar rato 0,2 fte van de 20,40 fte doorberekend.

SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Het saldo van bankkosten en ontvangen rente is € 13.387.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Utrecht, 29 juni 2026

De Raad van Toezicht van Fairtrade Nederland:

Martijn van Dam (voorzitter)

Eric Leebeek

Rob van Zadelhoff

Timmo Terpstra

Rowena Achterkamp

Lydi Siebers

Directeur-bestuurder:

Marloes Groenewegen

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING

De door Flynth afgegeven controleverklaring is hierna opgenomen in dit verslag.

VERWERKING RESULTAAT

De resultaatbestemming staat gespecificeerd in de staat van baten en lasten op pagina 20.

Het resultaat over 2025 is € 110.561 negatief. Er is een toevoeging van + € 13.486 vanuit reserves en fondsen, wat resulteert aan een onttrekking van € 97.075 aan de continuïteitsreserve.



CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Fairtrade Nederland

Verklaring over de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Fairtrade Nederland te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fairtrade Nederland op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fairtrade Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in dit jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de directie;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur is verantwoordelijk voor het opstellen van het verslag van de directie en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directeur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is de directeur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directeur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directeur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directeur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directeur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's-Hertogenbosch, 29 juni 2026
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

L.K. Korterink MSc RA

Colofon

Redactie

Marleen Koliijn

Financiële rapportage

Clemens Zuurhout

Accountant

Flynth Audit B.V.

Vormgeving

Diewertje van Wering

Fotoredactie

Marleen Koliijn

